

Érkezett: 2021 ÁPR 15.
Iktatószám: OE-41/174-3/2021.
Melléklet: _____

Országgyűlés
részére

Kövér László Házelnök
útján

Tisztelt Országgyűlés!

Alulírott **Tordai Bence** országgyűlési képviselő, a Párbeszéd frakcióvezető-helyettese a t. Házelnök 2021. március 11. napján kelt **OE-41/174-1/2021. számú házelnöki döntésének** (a továbbiakban: Házelnöki Döntés)

hatályon kívül helyezését kérem

az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (Ogytv.) 51. § (9) bekezdés b) pontja szerint, az Ogytv. 51. § (7) bekezdés b) pontja alapján az alábbi indokokra figyelemmel.

A jelen eljárás tárgyát képező Házelnöki Döntés képviselői tiszteletdíjam négyhavi összegével megegyező mértékű, 8.233.440, azaz nyolcmillió-kettőszázharminchármezer-négy száznegyven forinttal történő csökkentését rendelte el. A Házelnöki Döntés hatályon kívül helyezése iránt a törvényes határidőben kérelmet terjesztettem a Mentelmi Bizottság elé. A Mentelmi Bizottság 2021. április 7. napján kelt és velem írásban 2021. április 8. napján közölt MEB-41/11-5/2021. számú döntésével a kérelmemet elutasította. A tisztelt Országgyűlés elé terjesztett kérelmem részletes indokai az alábbiak.

A) A Házelnöki Döntéssel szemben a Mentelmi Bizottságnál előadott kérelem

A Mentelmi Bizottságnál előterjesztett kérelemben részletesen kifejtettem a Házelnöki Döntés hatályon kívül helyezését indokló érvelésemet az alábbiak szerint:

A szankciót megalapozó tényállás a Házelnöki Döntés indokolása szerint az, hogy én 2021. március 1-jei ülésnapon Varga Mihály pénzügyminiszter úr „után siettem”, és amikor ő „vissza akart térni ülés helyére”, „elálltam az útját”, valamint „folytattam a

felvételnézésítést”, noha „kis idő elteltével” félreálltam és „utat engedtem a miniszternek”. Az indokolás szerint ezt követően „az ülést vezető elnök kifejezett felszólítása ellenére” a pénzügyminiszter urat „a folyosóra is követtem, folytatva a zavaró magatartást”. Mindezzel az indokolás szerint „célzatosan hátráltattam az Országgyűlés ülésének egyik résztvevőjét az ülésteremben történő szabad mozgásában”.

A kiszabott szankció mértéke kapcsán a Házelnöki Döntés súlyosbító körülményként veszi figyelembe, hogy én az Országgyűlés választott jegyzője is vagyok, valamint, hogy „immár negyedik alkalommal sértettem meg a házszabályi rendelkezéseket”. Minderre tekintettel a 2020. február 1. napjával egyébként is jelentősen megemelt tételkeret legfelső határával, nyolcmillió-kettőszázharmincezer-négyszáznegyven forinttal csökkentette képviselői tiszteletdíjamat.

I. A Házelnöki Döntés ténybelileg az alábbiak szerint megalapozatlan.

A Házelnöki Döntésben foglaltakkal ellentétben Varga Mihály pénzügyminiszter úr szabad mozgását nem akadályoztam, különösen nem célzatosan. A miniszter úrhoz – hozzászólásának befejezését követően – udvariasan és békésen odaléptem, és mint a kormány tagját, valamint képviselőtársamat, arra kértem, hogy csatlakozzon a képviselőcsoportom által előterjesztett törvényjavaslathoz. Ezzel képviselőtársamnak lehetőséget kívántam biztosítani, hogy az őt megválasztó Budapest 04. választókerületben élő honfitársainknak tett ígéretéhez hűen aktívan fellépjen a II. és III. kerületi rendelőktől elvett források visszaszerzése érdekében. Ez volt tehát a magatartásom célzata, amit egyértelműen kifejezésre is juttattam. Nem álltam el tehát képviselőtársam útját – a Házelnöki Döntés ezen állítása hamis színben tünteti fel azt a mindennapi jelenséget, hogy valaki egy másik emberhez egy kérdéssel odalép.

A Házelnöki Döntés által leírt tényállás mellett, hogy ténybelileg megalapozatlan, nélkülöz minden objektív bizonyítékot. Az eseményekről az Országgyűlési Naplóban [2021. március 1. hétfő 182. szám] csupán a következők olvashatók: „*Varga Mihály a helyéről felállva a hátsó sorok felé indul, ahová Tordai Bence telefonjával követi.*” (26241. o.); „*ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Mielőtt megadnám a szót*

Schanda Tamás államtitkár úrnak, tisztelettel arra kérem Tordai Bence képviselő urat, hogy ne akadályozza majd a miniszterelnökhelyettes úr kimenetelét. (Tordai Bence közbeszólására:) Láttam, képviselő úr, láttam, hogy tulajdonképpen a kameráját vagyis a gépét majdnem a miniszterelnök-helyettes úr arcába helyezte.” (26242. o.)

„ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Ezzel az azonnali kérdések órája véget ért. Most van lehetőség, hogy ügyrendben szót adjak Varga Mihály miniszterelnök-helyettes úrnak; gondolom, az elmúlt incidenssel kapcsolatban szeretné ezt megtenni. Egyperces az időkeret, miniszterelnök-helyettes úr, parancsoljon!” (26243. o.);

„VARGA MIHÁLY pénzügyminiszter: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Az a szokatlan helyzet van, hogy egy képviselő akadályozza a másik képviselőt abban, hogy a helyére visszamenjen - ez történt az előbb. Tordai Bence képviselő úr akadályozott abban, hogy visszajöhessenek a helyemre, és ide leülhessek. Azt már csak mellékesen jegyzem meg, hogy közben egy képrögzítő eszközt is használt. Szeretném arra kérni az elnök urat, hogy a Házbizottsággal ezt tárgyalassa meg és vizsgálta ki. Én azt gondolom, hogy mindennek van határa. A képviselő úr túllépett egy olyan határt, ami szerintem nem helyes; egymás munkáját, a szavazásban, a vitában, a beszédekben való részvételt nem szabad és nem lehet szerintem akadályozni. Köszönöm, elnök úr. (Taps a kormánypártok soraiban.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszterelnök-helyettes úr. Egyperces ügyrendben jelentkezett Tordai Bence képviselő úr is. Parancsoljon; de ügyrendet kérek!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm szépen, elnök úr. A miniszter úrnak a kijelentésével szemben a legkevésbé sem akartam akadályozni a munkáját, éppen abban segíteném a munkáját, hogy elláthassa azt a feladatot, amit vállalt: a II., III. kerületi lakók képviseletét. Egy előterjesztőként való csatlakozás törvényjavaslathoz... (Az elnök kikapcsolja a képviselő mikrofonját.)

ELNÖK: Ez nem ügyrend! Ne haragudjon, ön személyes érintettség (Közbeszólások az ellenzék soraiból.) címén kérte a szót, erre tudtam adni önnek lehetőséget. Ön elkezdte, de nem azt tette. (Varga Mihály távozik az ülésteremből.) Arra kérem, most is hagyja a

miniszter urat szabadon elvonulni, mert a folyosón is vonatkoznak ránk az országgyűlési képviselőkre vonatkozó szabályok. Köszönöm szépen. (Tordai Bence távozik az ülésteremből. - Dr. VargaDamm Andrea folyamatosan közbeszól.)” (26243-44. o.)

A jegyzőkönyv narratív leírásában tehát egyáltalán nem jelenik meg, hogy bármiben is akadályoztam volna Varga Mihály urat. Erre történő utalás egyedül az ő felszólalásában van, ami – már csak személyes érintettsége és a válaszadásra való hajlandóságának hiánya okán is – nyilvánvalóan nem tekinthető olyan objektív bizonyítéknak, amire tényállást, ráadásul a legsúlyosabb kiszabható fegyelmi pénzbüntetést megalapozó tényállást lehet alapítani. Maga az érintett is az ügy „kivizsgálását” kérte, ami azonban mindezidáig elmaradt. A levezető elnök – Jakab István képviselő úr a FIDESZ frakcióból – csupán arra kért meg a jegyzőkönyv szerint, hogy *„ne akadályozzam majd a miniszterelnökhelyettes úr kimenetelét”* – ilyet pedig nem is tettem.

A Házelnöki Döntés az Országgyűlési Napló tanúsága szerint is valótlanul rekonstruálja a tényeket, amikor azt állítja, hogy *„az ülést vezető elnök kifejezett felszólítása ellenére”* követtem a folyosóra Varga Mihály urat. A levezető elnök ugyanis arra kért meg, hogy ne akadályozzam a miniszterelnök-helyettes úr *„kimenetelét”*, ilyet pedig nem is tettem.

Minderre tekintettel indítványozom, hogy az esetről készült videófelvételt a tisztelt Mentelmi Bizottság jelen kérelmem elbírálása körében szerezze be és tekintse meg.

A tényekre vonatkozó objektív információk beszerzése nélkül ugyanis az ügyemben megalapozott döntés értelemszerűen nem hozható. Az objektív tényekre alapított döntés a tisztességes eljárás olyan minimumkövetelménye, amit álláspontom szerint a tisztelt Mentelmi Bizottságnak is figyelembe kell vennie, különös tekintettel az ügy tárgyát képező szankció jellegére és súlyára.

Annak érdekében, hogy a kiemelt közügynek számító, egy demokráciában alapvető jelentőségű, a választott képviselők és kormánytagok a parlamentben végzett munkáról a választópolgárokat hűen tájékoztassam, a modern technika eszközeivel

élve videófelvételt szerettem volna készíteni az elhangzottakról. Ennek keretében sem léptem fel agresszívan, az egyetlen fizikai kontaktust éppen Varga Mihály kezdeményezte, amikor mellkason lökve arrébb taszított.

Amikor Varga Mihály képviselőtársam az üléstermet kérdéseimre reagálás nélkül elhagyta, a parlamenti folyosóra követtem, hogy a választópolgárok és honfitársaink számára kiemelt fontosságú ügyben a véleményét megismerhessem és a választópolgárokkal megismertethessem. Képviselőtársamat ekkor sem akadályoztam semmiben, álláspontom szerint a kérdésfeltevést nem csak, hogy túrnie kellett volna, de választott képviselőként üdvözölnie kellett volna a lehetőséget, hogy a választókerületében élők egészségügyi ellátásával kapcsolatos alapvető fontosságú kérdésben megnyilvánulhat.

II. A Házelnöki Döntés jogilag az alábbiakra figyelemmel megalapozatlan.

Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint *„Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához”,* a (2) bekezdés második fordulata szerint továbbá Magyarország *„biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.”* A jogszabályok értelmezésekor az Alaptörvény 28. cikke szerint *„azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”*

Magyarország részese az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: Egyezmény), amelynek 10. cikk 1. bekezdése értelmében *„Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát”.* Az Egyezményt az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga tölti ki részletes tartalommal.

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.) preambuluma hangsúlyozza *„valamennyi országgyűlési képviselő közös felelősségét Magyarország, a magyar nemzet és a közjó szolgálatáért”,* megerősítve, hogy *„a demokratikus állami működés nélkülözhetetlen feltétele, hogy az Országgyűlés*

törvényhozó és a végrehajtó hatalom feletti ellenőrző feladatait hatékonyan és átláthatóan gyakorolhassa”. Az Ogytv. célja továbbá, hogy biztosítsa „a képviselői jogok rendeltetésszerű gyakorlásának sérthetetlenességét és az Országgyűlés közjogi helyzetéhez méltó működését”.

A fenti jogforrások jelölik ki az ügyben irányadó jogszabályi rendelkezések értelmezési tartományát.

Az Ogytv. 46/E. § szerint „Azt a képviselőt, aki az ülés, a vita vagy a szavazás menetét zavarja, vagy az Országgyűlés ülésének résztvevőjét az üléstermi jogai gyakorlásában vagy kötelezettségei teljesítésében zavarja, az ülést vezető elnök az adott ülésnapról vagy ülésről kizárhatja vagy a képviselő azonnali hatályú kitiltását rendelheti el.” A 47. § (1) bekezdés c) pontja szerint pedig „A házelnök a képviselő tiszteletdíját [...] a 46/E. § szerinti esetben minimum a képviselő kéthavi tiszteletdíja összegével, de legfeljebb négyhavi tiszteletdíja összegével megegyező mértékben csökkenti.”

A Házelnöki Döntés indokolása az „Országgyűlés ülésének résztvevőjét az üléstermi jogai gyakorlásában vagy kötelezettségei teljesítésében zavarja” fordulatot jelölte meg a 46/E. §-ra alapított döntés jogalapjául. Ezt a magatartást nem valósítottam meg, Varga Mihály urat semmilyen jogának gyakorlásában nem zavartam. A 46/E. § releváns fordulata ráadásul kifejezetten csak az „üléstermi jogok” gyakorlásában való akadályozás megzavarását tartalmazza. E kategóriának nincsen jogszabályi meghatározása, azonban az Ogytv. preambulumban rögzített szempont szerint, „a magyar parlamentarizmus több évszázados hagyományaira” is tekintettel e jogok alatt a képviselői státuszból eredő sajátos jogosítványok értendők. A mentelmi jog, az üléseken való részvétel, javaslattételi, indítványozási és tisztség viseléséhez való képviselői státuszjogok közül is kiemelkedik e körben a szavazati és beszédjog. A felszólalását követően a helyére igyekvő képviselőtársam udvarias megszólítása e státuszjogok gyakorlását semmiben nem akadályozta, így a magatartásom eleve nem tartozik a Házelnöki Döntésben megjelölt jogszabályi fordulat hatálya alá.

Ezt támasztja alá a t. Házelnök saját gyakorlata is. A parlamenti felszólaláshoz kapcsolódó beszédjog nyilvánvalóan az egyik legfontosabb „üléstermi jog”, hiszen

országgyűlési felszólalás máshol, mint az ülésteremben nem is tehető. Ennek ellenére nem tekintette a házelnök az üléstermi jogban való zavarásnak, amikor 2020. április 20. napján – tehát már a 46/E. § hatálybalépését követően – Szabó Tímea képviselőtársam felszólalását nemhogy zavarta, de annak végigmondásában meg is akadályozta a kormánypárti képviselők zajkeltéssel megvalósított obstrukciója. A Párbeszéd frakcióvezetőjének beszédjogát tartalmilag teljesen elvonó kormánypárti képviselői magatartást a t. Házelnök úr nem találta kifogásolhatónak: a jegyzőkönyv tanúsága szerint a szó megvonását követően úgy reagált a helyzetre, hogy *„Sajnos, az ön által kiváltott viharos tetszésnyilvánítással nem tudtam mit kezdeni.”* [lásd: Országgyűlési Napló, 120. szám, 16373 oldal] Ennek fényében is nyilvánvaló, hogy jelen ügyben az én magatartásom, amely a fenti példával ellentétben képviselői státuszjogot egyáltalán nem érintett, nem alapozhat meg fegyelmi szankciót.

Szintén a 46/E. § megfogalmazásából következik, hogy a Házelnöki Döntés azon része, amely szerint képviselőtársamat *„a folyosóra is követtem, folytatva a zavaró magatartást”*, szintén nem tartozik a 46/E. § hatálya alá, hiszen az ülésteremből távozás után, a folyosón az *„üléstermi jogok”* gyakorlásának zavarása eleve kizárt volt. Szankciót – még hozzá jelen esetben igen komoly vagyoni hátrányt – megalapozó jogszabályok esetén pedig fokozott követelmény a normavilágosság, valamint a szöveg határain belüli, szűk értelmezés.

A 46/E. § szöveghű értelmezése mellett az alkotmánykonform (Egyezménykonform) értelmezés is a Házelnöki Döntés hatályon kívül helyezését indokolja. A demokratikus jogállamokban ugyanis az Alaptörvény IX. cikkében és az Egyezmény 10. cikkében védett *„véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepe van: nemcsak az egyéni önkifejezés, a személy szabad kibontakozásának és szellemi autonómiájának záloga, hanem egyúttal a demokratikus közvélemény és akaratképzés nélkülözhetetlen forrása is.”* [13/2014. (IV. 18.) AB határozat, 23. bek.] Az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában részletesen vizsgálta a közszereplők bírálhatóságát és a bírálhatóság határait. E döntésében az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a véleményszabadság *„különleges védelmet követel akkor, amikor közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló*

személyek tevékenységét érinti. A közhatalom gyakorlásában résztvevő személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek. A demokratikus társadalom létezésének és fejlődésének nélkülözhetetlen eleme a közügyek vitatása, amely feltételezi a különböző politikai nézetek, vélemények kinyilvánítását, a közhatalom működésének bírálatát. A demokratikus hagyományokkal rendelkező társadalmak tapasztalatai szerint is e vitákban esetenként kellemetlen, éles, esetleg igazságtalan támadásokat intéznek a kormányzat és a közhivatalnokok ellen és nyilvánosságra kerülnek olyan tények is, amelyek a közéleti szereplők becsületének csorbitására alkalmasak” [ABH 1994, 219, 228.]. „Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a demokrácia lényegi eleméhez tartozik az állami és önkormányzati intézményrendszer működésének és tevékenységének szabad bírálata, kritikája még akkor is, ha a kritika túlzó jellegű értékítélet formájában ölt testet (ABH 1994, 219, 230.) [13/2014. (IV. 18.)” AB határozat, 27. bek.] A parlamenti fegyelmi jog az Alaptörvény 5. cikk (7) bekezdésén alapul, célja az Országgyűlés működésének biztosítása és méltóságának fenntartása. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében azonban alapvető jogot csak a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan lehet korlátozni, azaz a fegyelmi jog csak e korlátok között gyakorolható.

Magatartásom a parlamenti működést egyáltalán nem akadályozta, illet a Házelnöki Döntés sem állít. Varga Mihály képviselőtársamat felszólalása befejezését követően feltett kérdésemmel „üléstermi jogainak” gyakorlásában nem zavartam, értelemszerűen nem is zavarhattam. Az, hogy a kérdésfeltevésem és videórögzítésem – a Házelnöki Döntés szerint is maximum „kis ideig” – szubjektíve zavarta képviselőtársamat, álláspontom szerint nem éri el a sérelem jogilag értékelhető szintjét, a kommunikációs jogaim gyakorlása körében azt képviselőtársamnak (aki kormánytagként kiemelt közszereplő) a fenti alkotmánybírósági határozatok fényében mindenképpen túrnie kellett volna (különös tekintettel arra, hogy vele való kommunikációm még csak sértő vagy túlzó sem volt).

A kiszabott, lehető legsúlyosabb, négyhavi tiszteletdíjra rúgó büntetés pedig semmiképpen nem arányos a képviselőtársamnak esetlegesen okozott szubjektív kellemetlenséggel. Különösen így van ez arra figyelemmel, hogy az általam feltett kérdés egy világjárvány idején, a vírus elleni védekezés körében, Varga Mihály úr választókerületében található orvosi rendelőknek a pénzügyminiszter hatáskörébe tartozó finanszírozására mint kiemelt közügyre vonatkozott.

A rám kiszabott fegyelmi büntetés nem felel meg továbbá az Egyezmény elvárásainak sem. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) Nagykamarája a *Karácsony and Others v. Hungary* ítéletében úgy foglalt állást a parlamenti képviselők szólásszabadsághoz való joga és a parlamenti fegyelmi jogkör vonatkozásában, hogy a szólásszabadság jogának gyakorlása kapcsán alkalmazott szankciók nem egyeztethetők össze a képviselők 10. cikkben foglalt szólásszabadsághoz való jogával, ha azok jogszabályi alapja hiányzik, vagy kirívóan aránytalanok az állítólagos fegyelmi jogsértéshez képest (153. pont). A fentiekre tekintettel az Ogytv. – egyébként rendkívül tág megfogalmazású – 46/E. §-a eleve nem vonatkozik az én magatartásomra, így álláspontom szerint a jogszabályi alap is hiányzik.

A 2020. február 1. napja óta kiszabható, jelentősen megemelt mértékű bírság maximális összegének kiszabása pedig rendkívül aránytalaná is teszi a szankciót. A maximális összeg kiszabásának indokaként a Házelnöki Döntés előadja, hogy parlamenti jegyzőként fokozott elvárás velem szemben a parlamenti szabályok betartása. Parlamenti tisztségem súlyosbító körülményként való figyelembe vételének egyrészt semmilyen jogszabályi alapja nincs, az önkényes. Másrészt a fegyelmi büntetést a teljes négyhavi tiszteletdíj alapján kell kiszámolni, azaz a jegyzői tisztséggel járó többletkötelezettségekre tekintettel engem megillető tiszteletdíj-kiegészítést is elvonja a büntetés. Így jegyzőként a számítási mód miatt engem eleve jobban sújt a kiszabott büntetés, hiszen nagyobb összegtől esem el, mint parlamenti többletfeladatot nem vállaló képviselőtársaim. Jegyzői megbízatásommal indokolni a magasabb arányú büntetést álláspontom szerint tehát a kétszeres értékelés tilalmába is ütközik. A maximális mértékű szankció kiszabásánál a Házelnöki Döntés továbbá figyelembe vett olyan – egyébként az emberi jogi Bíróság vizsgálata alatt álló – korábbi

fegyelmi büntetéseimet is, amelyekre nem is a jelenlegi, 2020. február 1-je óta hatályos szabályok vonatkoztak.

A Bíróság ezen felül rögzítette, hogy a parlamenti fegyelmi szankció alkalmazásának lehetősége egy demokratikus, plurális politikai rendszerben nem lehet hatalmi eszköz a többségi politikai erő kezében. A Bíróság fokozott jelentőséget tulajdonít a parlamenti kisebbség védelmének, ezért különös gondossággal vizsgál meg minden olyan gyakorlatot, amely kizárólag vagy alapvetően az ellenzék hátrányára érvényesül (147. pont). A Népszava 2020. október 28-án, közérdekű adatigényléseken alapuló tényfeltáró cikkben mutatta ki, hogy a t. Házelnök úr által 2010 óta kiszabott összesen közel nyolcvanmillió forintnyi büntetés mindössze töredékét, alig több mint fél százaléka érintett kormánypárti képviselőt (link: <http://bit.ly/30NUiaq>). (E körben megjegyzendő, hogy maga a t. Házelnök úr kommentálta úgy a fegyelmi büntetéseket jelentősen szigorító módosításokat az Inforádió Aréna című műsorában, hogy azok célja, hogy a szankció „legalább fájjon”.) A számok azt mutatják, hogy e fájdalom a gyakorlatban szinte kizárólag az ellenzéki képviselők jussa. Mindemellett Szabó Tímea képviselőtársam fent bemutatott esete és a számos, jelenleg is a Bíróság előtt lévő magyar ellenzéki politikus emberi jogi ügye jelzi, hogy a magyar parlamenti fegyelmi rendszer kifejezetten a kormánypárt hatalmi eszköze, amelynek célja és eredménye az ellenzéki képviselőkkel szembeni represszió.

A magyar parlamentarizmustól sohasem volt idegen a heves vita, sőt, e körben az erős kifejezések használata, akár verbális, akár nonverbális formában, sokszor elérve az obstrukció szintjét is. E jelenségek egyidősek a parlamentáris demokráciával. A közvélemény ezzel tisztában is van, arra mint a törvényhozás működésével együtt járó jelenségre tekint. Ettől az Országgyűlésbe vetett közbizalom nem csökken. Ha valami, akkor az képes rombolni a parlamentbe, mint érdemi vitáknak helyt adó intézménybe vetett közbizalmat, ha a t. Házelnök egy olyan mindennapos eseményt, mint egy kérdés feltevése és ennek mobiltelefonnal való rögzítése, olyan kirívóan súlyos büntetéssel sújt, mint jelen ügyben. Hogyan is képviselhetné választóit egy ellenzéki képviselő, ha békés, udvarias és a közvéleményt kiemelten foglalkoztató kérdése feltevéséért a teljes éves fizetésének egyharmadára rúgó büntetéssel sújtják?

Mi rombolná jobban a Tisztelt Ház tekintélyét, mint az ellenzéki képviselők sorozatos, egyre súlyosabb büntetése, ráadásul úgy, hogy hasonló ügyben, akkor még csak néhány százezer forintos büntetés kapcsán, a parlamentben megvalósított emberi jogi jogsértést állapított meg a Bíróság hazánk sérelmére? Hogyan lenne ellenőrizhető az a végrehajtó hatalom, amely egy kormánytaghoz intézett, udvarias és békés parlamenti kérdésre négyhavi tiszteletdíj megvonásával válaszol?

Bízom benne, hogy a tisztelt Mentelmi Bizottság a fenti érveim fényében helyt ad a kérelmemnek, hozzájárulva ahhoz, hogy az Országgyűlés egyszer valóban a különböző preferenciákkal rendelkező választópolgárok értékeit és érdekeit becsatornázó választott képviselők konstruktív, kompromisszumra törekvő és méltóságteljes vitájának helyszíne legyen. Nem pedig egy olyan intézmény, amely egyszerűen a többségi vélemény állandó és kizárólagos uralmát testesíti meg az aktuális kisebbség felett. Képviselőként és választott jegyzőként én minden nap e kötelességem tudatában végzem a munkámat. Bízom benne, hogy a tisztelt Mentelmi Bizottság a magyar parlamentarizmus hagyományaihoz és a rendszerváltás vívmányaihoz hű, korrekt parlamenti fegyelmi gyakorlat kialakítása érdekében él a rá ruházott hatalommal, és kérelmemnek helyt adva objektív bizonyítást folytat le a tények megállapítása érdekében, majd ezeket és a fent kifejtett érveimet figyelembe véve megsemmisíti a Házelnöki Döntést. Ha ugyanis az Országházban nem a jog, hanem a nyers erő az úr, akkor a Parlamentnek nem lehet tekintélye sem. Ez pedig a demokrácia végét jelenti.

A Mentelmi Bizottság 2021. április 7. napján tartott ülésén szóban is előadtam, hogy a fegyelmi szankció alapját képező eseménysor ténylegesen úgy zajlott, hogy az ülésteremből a napirendi pont végeztével távozó Varga Mihály pénzügyminisztert udvariasan arra kértem volna, hogy aláírásával támogassa a Párbeszédnek azt a – miniszterként és egyéni országgyűlési képviselőként is a hatáskörébe tartozó – kezdeményezését, amely ebben a több tízezer magyar ember életét követelő járványhelyzetben a Hajdú-Bihar megyébe tervezett MotoGP-pályára és a vadászati vilákiállításra szánt pénzekből a II. és III. kerületi rendelőintézeteknek csoportosítaná át a tőlük elvont forrásokat.

Ezért Varga Mihály után indultam, megszólítottam őt, de a miniszter nem reagált, továbbment, majd hirtelen meggondolta magát, visszafordult, és engem meglökve visszatért a helyére. Varga minisztert sem üléstermi jogai gyakorlásában, kötelezettségei teljesítésében nem akadályoztam, de még szabad mozgásában sem gátoltam – legfeljebb néhány tizedmásodperc erejéig tartottam fel, amíg félreálltam az útjából. Ezt egyébként a Házelnöki Döntés indoklása is elismeri: homályos megfogalmazása szerint „kis idő elteltével” álltam félre.

Néhány perccel később, Varga miniszter ismételt távozása után én is elhagytam az üléstermet, azon belül már semmilyen kontaktus nem történt köztünk.

Jeleztem, hogy minderről videós bizonyítékot tettem közzé az ülést megelőző napon a közösségi médiában, és kértem, hogy e mellett a Bizottság további objektív bizonyíték gyanánt tekintse meg az üléstermi eseményekről készült hivatalos videófelvételeket is.

Kifejtettem, hogy a Házelnöki Döntésben foglalt tényállítás megalapozatlan, mindenfajta objektív bizonyítékot nélkülöz, csupán két érintett szubjektív nyilatkozatára alapít, és ebből von le az én magatartásom célzatosságára is kiterjedő, fegyelmi felelősségemet megalapozó következtetést.

B) A Mentelmi Bizottság döntése

A Mentelmi Bizottság a Házelnöki Döntés hatályon kívül helyezése iránti kérelmemnek nem adott helyt. Álláspontom szerint – figyelemmel az irányadó alkotmányos és emberi jogi sztenderdekre – a Mentelmi Bizottság eljárása csak akkor lett volna tisztességes, ha érdemben és teljeskörűen elvégezte volna a Házelnöki Döntés felülbírálatát, ideértve a tényállást, a jogi minősítést és a kiszabott szankció arányosságát. A Mentelmi Bizottság azonban ezek egyikét sem tette meg, így eljárása nem felel meg a tisztességes eljárás követelményeinek.

Indokolt kérelmem ellenére a Mentelmi Bizottság nem folytatott le semmilyen, az objektív tényállás felderítésére alkalmas bizonyítást. Tette ezt annak ellenére, hogy a bizonyítás semmilyen nehézségbe nem ütközött volna, hiszen az ülésekről videófelvétel készül, amely az Országgyűlés rendelkezésére áll. Erre kérelmemben kifejezetten rá is mutattam.

A Mentelmi Bizottság *expressis verbis* ki is jelenti, hogy a tényállást csupán egyetlen ember, a Házelnök kijelentésére alapítja. Kiemelendő, hogy az egyetlen érdeminek elfogadott bizonyítékra is torzítva hivatkozik a Mentelmi Bizottság döntése. A jegyzőkönyv ugyanis szó szerint azt tartalmazza, hogy *„Mielőtt megadnám a szót Schanda Tamás államtitkár úrnak, tisztelettel arra kérem Tordai Bence képviselő urat, hogy ne akadályozza majd a miniszterelnök-helyettes úr kimenetelét.”* (Országgyűlési Napló, 26243. oldal, kiemelés tőlem). **Egy jövő időre vonatkozó kérést a Mentelmi Bizottság az egyenes szándékú, célzatos, befejezett magatartásom egyetlen bizonyítékaként vesz tehát figyelembe.**

Indokolása szerint amit a Házelnök jegyzőkönyvbe mond, annak ténybeli megalapozottságát a Mentelmi Bizottság eleve nem vizsgálja: a bizottsági döntés indokolása szerint maga a jogalkotó határozott úgy, hogy az eljárásban mindösszesen a Házelnök megítélése elegendő bizonyíték: *„a jogalkotó amellet foglalt állást, hogy az ülést vezető elnök van a legjobb helyzetben ahhoz, hogy a képviselők ülésen tanúsított magatartását észlelje és értékelje”.*

E mondat önmagában is szemléletesen mutat rá arra, hogy a büntetőjogi jellegű, jelentős súlyú pénzbüntetés kiszabására és helyben hagyására a tisztességes eljárás alapvető követelményeinek súlyos megsértésével került sor. Egyrészt a Mentelmi Bizottság fent idézett megállapítást úgy teszi, hogy a döntése mögött nincsen többség: míg a Házelnöki Döntés megváltoztatásához többség, azaz a kormánypárt által delegált képviselő szavazata kellene, addig a Mentelmi Bizottság elutasító döntésében úgy tesz a Mentelmi Bizottság nevében a fegyelmi felelősségemet megállapító kijelentéseket, hogy amögött a Mentelmi Bizottság többsége nem sorakozik fel. A terhemre rótt tényállás tehát kisebbségből is megállapítható, míg a büntetés eltörléséhez többségre van szükség.

A Mentelmi Bizottság eljárása és indokolása az egyik legalapvetőbb bizonyítási jogelv, az *unus testis nullus testis* szabályát is megsérti. Nemcsak, hogy egyetlen „tanú”, a Házelnök szavára alapít tényállást, de e tanú egyben a fegyelmi büntetést kiszabó tisztségviselő, azaz az ügy elsőfokú „bírája” is. E „bíró” döntésének ténybeli megalapozottságát pedig a **döntés felülvizsgálatára hivatott szerv elvi okból nem vizsgálja felül, mert a Mentelmi Bizottság – többséggel nem rendelkező – álláspontja szerint a kérdést maga a jogalkotó *in abstracto*, előre eldöntötte a házelnöki döntés javára.** E mondat is alátámasztja, hogy a Mentelmi Bizottság eleve nem vállalkozik a Házelnöki Döntésben szereplő tényállás felülbírálatára, amire tekintettel érdemi, a tisztességes eljárás követelményének megfelelő jogorvoslatnak egyáltalán nem tekinthető.

A szovjet büntetőjogot idéző, a „bizonyítékok királynőjeként” elfogadott házelnöki kijelentés mellett mellékesen utal még a Mentelmi Bizottság döntése az ügyben érintett Varga Mihály felszólalására is. Annak azonban nem adja indokát, hogy az ügyben érintett, magát az ügy sértettjének tekintő miniszternek az ügyvel kapcsolatban tett, nyilvánvalóan szubjektív nyilatkozata miért fogadható el, és az ügy másik érintettjeként az én szavam ugyanilyen súllyal miért nem. (E körben kiemelendő, hogy én a saját előadásom figyelembevételével mellett indítványoztam a felektől független bizonyíték, a videófelvétel megtekintését is.)

A fegyelmi büntetést kiszabó házelnöki aktusnak pedig a Mentelmi Bizottság felülbírálati eljárásának tárgya kellene, hogy legyen, nem pedig bizonyítási eszköze. Különösen nem az egyetlen érdemben figyelembe vett – és tévesen rekonstruált – bizonyíték.

A döntés tényállásával kapcsolatos bizonyítás mellőzésén túl a Mentelmi Bizottság az ügy jogi felülbírálatát sem végezte el érdemben. Többek között nem reagált azokra az érveimre sem, miszerint a retorzió alapjául fekvő magatartásom nem is tényállásszerű. Holott az, hogy valamely magatartás „üléstermi jogai gyakorlásában vagy kötelezettségei teljesítésében akadályozásnak” minősül-e, jogi kérdés. E jogi kérdéssel kapcsolatban pedig az eljárásban csak én adtam elő érdemi álláspontot. A Házelnöki Döntés és a Mentelmi Bizottság döntésében ilyen érvelés nem szerepel, a jogi érvelést mindkét döntés a tényállással együtt, sommásan intézi el.

A Mentelmi Bizottság a fegyelmi büntetés rendkívül aránytalan súlyára vonatkozó érveimet sem értékelte érdemben. Az eleve jelentősen megemelt tételkeret maximumát kiszabó Házelnöki Döntést e körben is csak sommásan, tartalmi indokolás nélkül, a „*törvényben meghatározott házszabályi rendelkezések megsértésének súlyára tekintettel*” találja indokoltnak. Nyilvánvaló, hogy még a bizonyítás nélkül megalapozottnak elfogadott tényállás sem indokolja az *ultima ratio*, a legmagasabb büntetés kiszabását. Annak megállapítása, hogy a tényállásként elfogadott eseménysor, a szűk padsorok között valakinek a kívánt útvonalon történő haladásban való rövid (néhány tizedmásodperces) akadályozása a legmagasabb büntetésre érdemes, a belső arányosságra tekintettel azt jelentené, hogy a parlamentben nem képzelhető el üléstermi jog fizikai erőszakot nélkülöző, nagyobb mértékű megsértése. Álláspontom szerint ez egyértelműen abszurd végkövetkeztetés, ami rámutat a kiszabott büntetés kirívó aránytalanságára.

A fentiekre figyelemmel kérem az Országgyűlést, hogy kérelmemnek az Ogytv. 51. § (9) bekezdés b) pont második fordulata szerint helyt adva a Házelnöki Döntést helyezze hatályon kívül.

Budapest, 2021. április 15.

Tisztelettel:

Tordai Bence
országgyűlési képviselő